

ΑΙΟΛΙΚΟΣ ΑΣΤΗΡ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝ. ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἰδρυτῆς Β. Κ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΙ

Χ. ΚΟΝΤΕΛΛΗΣ & ΣΙΑ

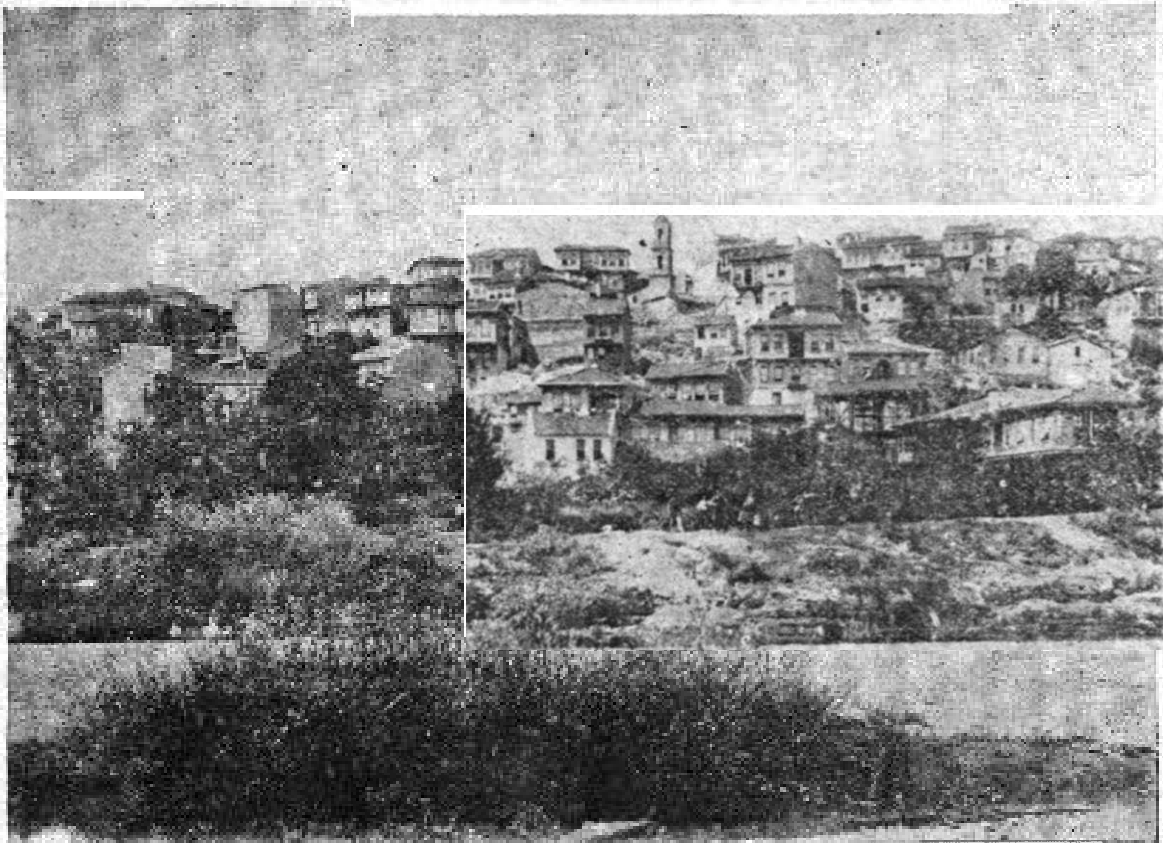
ΓΡΑΦΕΙΑ

ΕΝ Τῷ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙῳ

„ΟΗΛΙΟΣ„

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΛΕΞ. ΚΟΥΦΕΤΗΣ δ.φ.

ΠΡΟΣΟΨΙΣ ΤΗΣ ΒΙΓΑΣ

ΠΕΡΙ ΥΔΡΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ

ΚΑΙ ΙΔΙΑ ΠΕΡΙ ΥΔΡΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΚΥΔΩΝΙΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Κ. Π. ΠΥΡΡΑΝΤΗ

B.

B. Το ὕδωρ εἶναι ἐν ἑκ τῶν τεσσάρων στοιχείων τοῦ Ἀριστοτέλους, ὁ δὲ Θαλής (600 π. X.) θεωρεῖ αὐτὸ ὡς μόνην βᾶσιν καὶ ἀρχὴν ἐξ ἧς παρήχθησαν καὶ παράγονται πάντα τὰ σώματα καὶ εἰς τὸ ὁποῖον πάλιν ἐπιστρέφουσιν. Ὁ Πλίνιος φρονεῖ ὅτι τὰ νέφη σχηματίζονται ἐκ τῆς συμπυκνώσεως τοῦ ἀέρος, ὁ δὲ Νεύτων παραδέχεται τοὺς υδρατμοὺς ὡς σῶμα λίαν συγγενὲς τῷ ἀέρι. Αὐτὸς ὁ Νεύτων, ὁ Λάιβνις καὶ ἄλλοι ἐνόμιζον τὸν ὀρυκτὸν κρυσταλλὸν ὡς ὕδωρ ἀπεκρυσταλλωμένον, ἔνεκα τῆς ἐπιδράσεως μεγάλου ψύχους, ἢ ὡς ὁ Διόδωρος (30 π. X.) ἐνόμιζεν, ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ οὐρανοῦ πυρός. Τὰς ἰδέας ταύτας ἠλεγξεν ὁ Ἀγρικολὰς κατὰ τὸν 16ον μ. X. αἰῶνα, ἐνῶ ἄλλοι πάλιν ὑπεστήριζον ὅτι ἐκ τῆς ἀποκοῦς ἀποστάξεως τοῦ ὕδατος δύναται νὰ σχηματισθῆ στερεὸν σῶμα (γῆ). Ὁ Λαβοαζιὲ ἀπέδειξε τὸ σφαλερὸν τῆς θεωρίας ταύτης· πλὴν καὶ οὗτος ἐφρόνει ὅτι τὸ ὕδωρ εἶναι στοιχεῖον καὶ ὁ Maquer ὅτι εἶναι ἀμετάβλητον καὶ ἀφθονον. Τέλος τὸ 1781 ὁ Cavendish ἀπέδειξεν ὅτι κατὰ τὴν καύσιν τοῦ υδρογόνου ἐν τῷ ἀέρι σχηματίζεται ὕδωρ ἰσοβαρὲς πρὸς τὰ καταναλισκόμενα ἀέρια. Πρῶτος ὁ Watt κατὰ τὸ 1783 ἐξεφράσθη ὅτι τὸ ὕδωρ εἶναι σῶμα σύνθετον· ὁ δὲ Λαβοαζιὲ ἀναλύσας αὐτὸ πρῶτος, ἀπέδειξε τὴν ἐξ υδρογόνου, καὶ δευτέρου σύνθεσιν του. Καὶ τέλος ὁ Οὐμβόλδος καὶ ὁ Γαύλουσακ κατὰ τὸ 1805 ἀνεκάλυψαν τὴν ποσοτικὴν αὐτοῦ σύνθεσιν.

Τὸ ὕδωρ, τὸ κάλλιστον καὶ ὑγιεινότερον ποτὸν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ μόνον ποτὸν τῶν ζώων, ἀπαντῶν ἐν τῇ φύσει ὑπὸ τρεῖς μορφάς στερεάν, ὀρευστὴν καὶ ἀεριοειδῆ καὶ χρησιμεύον εἰς τὸν ἀνθρώπον διὰ διπλοῦν σκοπὸν καὶ ὡς τροφή καὶ πρὸς καθαρισμόν, ἔχει καὶ διπλὴν τινα καὶ ἰδιάζουσαν δι' αὐτὸ σημασίαν καὶ σπουδαιότητα. Ἡ σημασία του αὐτῆ ἀπ' αὐτῶν ὡν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἀνεγνωρίσθη καὶ καλῶς ἐξετημήθη, ὅπως ἰδίως ἀποδεικνύουσι τὰ κολοσσαῖα τῶν Ῥωμαίων υδραγωγεία τὰ μεταφέροντα ἀπὸ μεγάλων ἀποστάσεων τὸ ὕδωρ τῶν ὀρέων καὶ διὰ πόσιν καὶ διὰ τὰ λουτρά, εἰς τὰς ἀνθρωποπορθεῖς πόλεις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἀπὸ τῶν χρόνων ἐκείνων κατὰ τὴν ὕδρευσιν τῶν πόλεων, προηγουμένως πάντοτε ἐξετάσεις τοῦ ὕδατος, ὡς πρὸς τὸ εἰδικὸν αὐτῶν βάρων, τὴν γεῦσιν, τὸ μέρος τῆς προελεύσεώς των, ἰδίως δὲ ἐλαμβάνετο πολὺ ὕψ' ὅψιν ἢ ὑγιεινὴ κατὰστασις τῶν ἀνθρώπων τῶν μερῶν, ἀφ' ὧν προήρχετο τὸ ὕδωρ.

Αὐτὸς ὁ Ἴπποκράτης ἐξετάζει ἀκόμη καὶ τὴν θερμοκρασίαν τοῦ πηγαίου ὕδατος, κατὰ τε τὴν ἐκροὴν καὶ τὴν διοχέτευσίν του, καὶ θερμοτάτα συνιστᾷ εἰς τοὺς ἰατροὺς νὰ ἐπιστώσιν τὴν προσοχὴν των εἰς τὴν σύστασιν καὶ ποιότητα αὐτοῦ· ἀναγνωρίζει δὲ καὶ ἐπιβλαβὴ διὰ τὴν ὑγείαν ὕδατα, ὡς τὰ ὕδατα τῶν τελεμάτων καὶ τὰ παρόμοια.

Ἡ τοιαύτη ἐξέτασις τῆς φυσικῆς συστάσεως τοῦ ὕδατος ἦτο μέχρι πρὸ ὀλίγων δεκαετηρίδων ἢ μόνη ἐν χρήσει ὅπως κριτὴ ἢ ποιότητος ποσίμου τινὸς ὕδατος· ταύτην βαθμηδὸν ἀντικατέστησεν ἡ ἐπιστημονικὴ αὐτοῦ ἐξέτασις, ἣτις σήμερον πλέον εἶναι καὶ ἡ μόνη ἐν χρήσει.

Ἡ ἐξέτασις τοῦ ὕδατος, ἰδίως δὲ τοῦ πρὸς πόσιν προωρισμένου, ὀφείλει νὰ διενεργηθῆ μετὰ μεγίστης ἀκριβείας· διακρίνεται δὲ εἰς χημικὴν, μικροσκοπικὴν καὶ βακτηριολογικὴν ἐξέτασιν. Ἡ χημικὴ ἐξέτασις διαιρουμένη καὶ πάλιν εἰς ποιοτικὴν καὶ ποσοτικὴν, ὀφείλει νὰ προσδιορίσῃ τίνα ξένα συστατικά καὶ εἰς τίνα ποσότητα περιέχει τὸ ὕδωρ. Ἡ μικροσκοπικὴ ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ καὶ αὐτὸ τὸ ὕδωρ καὶ τὰ ἐν αὐτῷ περιεχόμενα στερεὰ συστατικά καὶ τὰ διὰ τοῦ βρασμοῦ σχηματιζόμενα καθιζήματα. Ἡ βακτηριολογικὴ τέλος ἐξέτασις ἀφορᾷ τὴν παρουσίαν νοσογόνων μικροοργανισμῶν. Αἱ ἐξετάσεις αὗται πρέπει νὰ ἐκτελεσθῶσιν ὑπὸ λίαν πεπειραμένων καὶ εἰδικῶν ἐπιστημόνων, ἵνα ἔχωσι κύρος.

Τὸ καλὸν πόσιμον ὕδωρ εἶναι διαυγὲς ἄχρον καὶ ἄοσμον καὶ ἔχει γεῦσιν εὐχάριστον καὶ δροσεράν. Τὰς ἰδιότητας ταύτας πληροῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ χημικῶς καθαρὸν ὕδωρ τὸ συνιστάμενον μόνον ἀπὸ τὰ χημικὰ αὐτοῦ συστατικά ἢτοι ἀπὸ ἑν μέρους ὀξυγόνου καὶ δύο μέρους υδρογόνου, καὶ τὸ ὁποῖον παρέχει ἡμῖν ἢ φύσις ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ αἰωρουμένων υδρατμῶν, οἵτινες συμπυκνῶμενοι διὰ τῆς ψύξεως καταπίπτουσιν ὑπὸ μορφὴν βροχῆς, χιόνος, χαλάζης, δρόσου κ. τ. λ. εἰς τὴν γῆν. Καὶ αὐτὸ ὅμως τὸ ἐκ τῆς ἀτμοσφαιρας καταπίπτον βρόχινον ὕδωρ μέχρις ὅτου φθάσῃ εἰς ἡμᾶς, παρασύρει καὶ παραλαμβάνει κατὰ τὴν πτώσιν του, ἐκ τοῦ ἀέρος ἔνθα αὐτὸ αἰωροῦνται, ξένους τινὰς οὐσίας, (ἰδίως κοινωρτὸν ἀνθρακικὸν ὀξύ κ. λ. π.) ὡστε χημικῶς καθαρὸν ὕδωρ, μόνον τεχνητῶς, ἢτοι διὰ τοῦ βρασμοῦ καὶ τῆς ἐξατμίσεως ἢ ἀποστάξεως, δύναμεθα νὰ ἔχωμεν. Ἄς μὴ νομίσωμεν ὅμως ἀφ' ἑτέρου ὅτι τοιοῦτον ἐξ ἀποστάξεως προερχόμενον χημικόν, ὡς τὸ ὀνομάζομεν οὕτω, ὕδωρ εἶναι πολὺ κατάλληλον πρὸς πόσιν· μα-

κρὰ χρῆσι· τοιοῦτον ὕδατος, θὰ καθίστατο ἴσως ἀνυπόφορος καὶ ἀηδής 1). Διότι τὸ πόσιμον ὕδωρ ὀφείλει μὲν νὰ εἶναι ἀπολύτως καθαρὸν καὶ ἐλεύθερον ἐπιβλαβῶν ἀναμιξεων, πρέπει ὅμως νὰ περιέχῃ καὶ τίνα ξένα στοιχεῖα, δι' ὧν καὶ εὐαρεστοτέραν γεῦσιν ἀποκτᾷ καὶ τὴν δίψαν καταπαύει· τὸ καλὸν εὐχάριστον ὕδωρ ὀφείλει νὰ ἔχῃ τὸ διαυγὲς καὶ ἀπατηράπιον χρώμα τοῦ κρυστάλλου, ἔνεκα τῆς ποσότητος τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ περιέχῃ, πρὸς τούτους νὰ ἔχῃ χαμηλὴν τίνα θερμοκρασίαν (οὐχὶ ὑπὲρ τοὺς 10 βαθμοὺς Κελσίου), ἐκτὸς τούτων νὰ περιέχῃ καὶ τίνα ἄλατα εἰς διάλυσιν, ὡς ἀνθρακικὴν μαγνησίαν, γλωριούχον νάτριον (μαγειρικὸν ἄλας), γλωριούχον κάλιον κ.τ.λ. εἰς μικρὰς πάντα ταῦτα ποσότητας. Τοιοῦτον ἐξαιρετὸν ὑγιεινὸν καὶ δροσιστικὸν ὕδωρ εἶναι τὸ πηγαῖον ὕδωρ τὸ ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς, ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ ὑπαρχουσῶν φυσικῶν δεξαμενῶν εἴτε αὐτομάτως εἰς τὴν γῆν ἐξερχόμενον καὶ εἰς φυσικὰς πηγὰς καὶ εἰς θυάκια καὶ ποταμούς ἀπλήθον, εἴτε καὶ τεχνητῶς κατὰ διαφόρους τρόπους ἐξαγόμενον ὡς κατωτέρω θέλομεν ἴδει. Καὶ αὐτὸ ὅμως τὸ καθαρῶτατον πηγαῖον ὕδωρ, ἔνεκα τῆς ἰδιότητος τὴν ὁποῖαν ἔχει τὸ ὕδωρ ἐν γένει νὰ διαλύῃ καὶ παραλαμβάνῃ ἐν αὐτῷ καὶ ξένα στοιχεία, περιέχει πάλιν ἐν διαλύσει πολλὰ ξένα συστατικά τὰ ὁποῖα ἀντλεῖ ἐκ τῶν στρωμάτων τῆς

γῆς ἐντὸς τῶν ὁποίων εἶναι ἀποθηκευμένον, καθὼς μέταλλα (ἰδίως σίδηρον) ἀέρια, τίτανον καὶ ἄλλα. Ἀναλόγως τοῦποσοῦ τῶν ξένων τούτων συστατικῶν τὰ ὁποῖα περιέχει τὸ πηγαῖον ὕδωρ διακρίνεται εἰς μαλακὸν καὶ σκληρὸν 2). Καὶ μαλακὸν μὲν ὀνομάζομεν τὸ καλὸν πόσιμον γλυκὺ ὕδωρ, σκληρὸν δὲ τὸ περιέχον μεγαλητέραν τοῦ δέοντος, ποσότητα ξένων συστατικῶν ἰδίως τιτανωδῶν ἀλάτων 3). Τὸ τοιοῦτο ὕδωρ προξενεῖ εἰς τὸν μὴ συνηθισμένον στομαχικὰς καὶ πεπτικὰς διαταρᾶεις, καὶ δὲν εἶναι κατάλληλον διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν τροφῶν, διότι δὲν βράζει τὰ ὄσπρια ἢ καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ κρέας, περιβάλλον αὐτὰ μὲ τιτανώδες περιβάλλον, δι' οὗ ἐμποδίζεται ἡ διάβρεξις αὐτῶν. Τὸ σκληρὸν ὕδωρ ἔχει ἀκόμη καὶ τὸ μειονέκτημα ὅτι δὲν διαλύει τὸν σάπωνα, σχηματίζον ἀδιάλυτον τιτανούχον σάπωνα, οὕτως ὥστε καὶ τὸ ἡμισυ τοῦ σάπωνος ἀνωφελῶς χάνεται καὶ τὰ ἐνδύματα δὲν καθαρίζονται. Ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας δηλ. ἐκ τοῦ ὅτι εἶναι κεκορημένον με συστατικὰ ἐν διαλύσει καὶ δὲν δύναται νὰ παραλάβῃ καὶ ἄλλα ἀκόμη, εἶναι καὶ ἀκατάλληλον πρὸς παρασκευὴν καφέ, τείου καὶ τῶν τοιούτων. Τὸ καθαρῶτερον καὶ καλλίτερον πηγαῖον ὕδωρ εἶναι τὸ προερχόμενον ἐκ καθαρῶν στρωμάτων γῆς ἢ καὶ στρωμάτων μὴ διαλυμένων καθὼς ὁ γρανίτης κ. λ. π.

1) Οὐχ' ἦταν γνωστὸν ὅτι εἰς μέρη ἀνυδροῦ ἐνθα ἔλλειπει τὸ πόσιμον ὕδωρ, καθὼς εἰς Χοδείδαν καὶ Ἄδεν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ εἰς διαφόρους Εὐρωπαϊκὰς ἀποικίας, δι' ἐγκαταστάσεως νεωτέρων διηλεκτρικῶν μηχανῶν μεταβάλλουσι τὸ θαλάσσιον εἰς γλυκὺν χρησίμον ὕδωρ. Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ πλοίαρχοι τῶν πρὸ τινος ἐλθόντων ἐνταῦθα δύο Γαλλικῶν ἀντιτορπιλικῶν μὲ διεβεβαίωσαν ὅτι κατὰ τὸν κανονισμόν τῶν πλοίων ὡς πόσιμον διὰ τὰ πληρώματα ὕδωρ, οὐδὲν ἕτερον ἐπιτρέπεται ἢ τὸ ἀπὸ τοῦ ἀτμοῦ αὐτῶν τῶν κινήτρων μηχανῶν τῶν πλοίων, διὰ τῶν ἀποψυκτικῶν (CONDENSATEURS), παραγόμενον ὕδωρ. Ζητήσας πρὸς δοκιμὴν ἐν ποτήριον τοιοῦτον ὕδατος εἶδον αὐτὸ ἀρκετὰ εὐγευστον καὶ γλυκὺ. Τέλος δὲ καταντᾷ καὶ ζήτημα ἔξωθεν τοιοῦτον ἢ τοιοῦτον τὴν γεῦσιν ὕδωρ.

2) Τὸ μαλακὸν ὕδωρ λέγεται καὶ ῥυπτικόν, κατὰ τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτοῦ ἐκφρασίαν (ἢ ὄρον) καθὼς καὶ τὸ σκληρὸν λέγεται ἀρυπτικόν. Ἡ λέξις παράγεται ἐκ τοῦ ῥήματος ῥυπτοῦ (μελ. ῥύψω) ὅπερ σημαίνει καθαρίζω πλύνω. Ρυπτικὸν λοιπὸν τὸ κατάλληλον πρὸς καθαρισμόν, καθὼς καὶ ἀρυπτικὸν τὸ ἀντίθετον τούτου. Σήμερον τὰ ὀνομάζομεν καλὸ καὶ ἄσχημο νερὸ.

3) Ἡ σκληρότης τοῦ ὕδατος ὑπολογίζεται κατὰ βαθμούς. Ἐν Γερμανίᾳ εἰς βαθμὸς σκληρότητος ἰσοδυναμεῖ μὲ ἑν μέρος τίτανου, ἢ τῆς ἰσοδυναμοῦ μαγνησίας, ἐπὶ 100 χιλιάδων μερῶν ὕδατος (ἐν Γαλλίᾳ 0,56, ἐν Ἀγγλίᾳ 0,8 ἐπὶ 100 χιλιάδων). Οἱ βαθμοὶ τῆς σκληρότητος δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνωσι τοὺς 18 ἵνα τὸ ὕδωρ εἶναι ἀκόμη χρησίμον.

ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

Μετὰ πόθου ἐπιζητούμεν νὰ γνωρίζωμεν τὸ σκοτεινὸν μέλλον ἐν ᾧ ἐμφωλεύει ὁ θάνατος.

* *

Τὰ ἔθνη ἐν τῇ διαδόσει τοῦ πολιτισμοῦ χύουσι χειμάρρους αἱμάτων. Τί εἰρωνεῖα!

* *

Ἡ σκαπάνη τοῦ γεωργοῦ παρασκευάζει εὐήμερίαν καὶ ἡ γραφὴ τῆς διπλωματίας δοληρόν.

Ἄφ' οὗ αἰ θρησκείαι ἐχαρακτήρισαν τὸν θάνατον ὡς ἀνάπαυσιν, αἱ κοινωνίαι ἀποκαλοῦσιν αὐτὸν ἀπώλειαν καὶ κενὸν δυσαναπλήρωτον.

* *

Δικαιοῦμεν τοὺς ἀποθανόντας διότι ἀδυνατοῦμεν μετὰ θάνατον νὰ τοὺς ἀδικώμεν.

Κυδωνία

Ἀναχωρητής

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἐν τῇ μεταξύ, ὁ διευθυντής τῆς Ἀστυνομίας κατέφθασεν ἐπὶ τόπου ἐν πάσῃ σπουδῇ διὰ τοῦ αυτοκινήτου του, ἐπεσεκίπησε, μεθ' ὃ καθὼς οἱ ἄλλοι ἠναγκάστη νὰ ἔμολογήσῃ τὴν ἀδυναμίαν του. Ἡ λύσις ἐν τούτοις ἦν ἐπρότεινε δὲν ἦτο ἐστερημένη εὐφυίας. Προετίθετο νὰ περιτριγυρίσῃ τὸν κίονα κατὰ ἰσοῦφές ἐπίπεδον τῆς Γεφύρας καὶ τῆς ὁδοῦ ἀπὸ ἀνθρώπους οἵτινες θὰ ἐκράτουν δίκτυον προωρισμένον ὅπως δεχθῇ τὸ παιδίον ὅταν ἴθι ἐκεῖ. Ἄλλ' ὠμολόγησεν ὅτι ἡ ἀπόπειρα αὕτη θὰ ἐνεῖχε κίνδυνον διότι θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ χωρισθῇ τὸ παιδίον ἀπὸ τοῦ πιθήκου καὶ πρὸς τοῦτο θὰ ἠναγκάζοντο νὰ ἀποστείλωσιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ κίονος ἄνθρωπον ὠπλισμένον μὲ κοντόν ἐξ ἰνδοκαλάμου φέροντα εἰς τὸ ἄκρον βρόχον.

— Ὁχι! Ὁχι! ἀνεφώνησεν ὁ πτωχὸς βάρπτης, ὁ ὁποῖος ἦτο ἔτι ἐν τῇ αὐτῇ περιβολῇ, οἶαν εἶχε κατὰ τὴν ἐκ τῆς πυρπολουμένης οἰκίας φυγὴν του, — σὰς τὸ ἀπαγορεύω! Τὸ παιδί μου θὰ φονευθῇ!

Ἡ μήτηρ ἤρχισε νὰ διαμαρτύρεται μετὰ σφοδρότητος καὶ ὀργῆς ὡς τρελλή. Οἱ παριστάμενοι ἀρκετὰ πλησίον ὥστε νὰ ἀκούωσι τὰς ἀναφωνήσεις καὶ τοὺς λυγμούς τῆς ἠσθάνθησαν μεγίστην συγκίνησιν· ἐπομένως ὁ διευθυντής τῆς Ἀστυνομίας παρητήθη τοῦ σχεδίου του καὶ ἐκοινοποίησε τὴν ἀδυναμίαν του εἰς τὸν ὁδοφύλακα ὅστις εἶχε προσδράμει ἔλως ἀσθμαίνων. Ἄλλὰ καὶ ὁ δημόσιος οὗτος ὑπάλληλος δὲν εὐρίσκειτο ὀλιγώτερον στενοχωρημένος, διότι διετέλει ἐν μεγάλῃ ἀμηχανίᾳ πῶς θὰ

κατάρθου νὰ διανοίξῃ τὰς ὁδοὺς ἀπὸ τὰς χιλιάδας αὐτὰς τῶν ἐν ὑπερδιεγέρσει κεχηνότων.

Ἐν τούτοις εἰς τὰς τελευταίας γραμμὰς τοῦ πλήθους παρήχθη μεγάλη δίνη συνδεδεμένη ὑπὸ κραυγῶν καὶ ἐπιφωνήσεων· εἶδον αἴφνης ἄνθρωπον μὲ κόμην μέλαιναν καὶ κρικους εἰς τὰ ὦτα καταβάλλοντα ἀπέλιπιδας προσπαθείας ἔπως διανοίξῃ ὁδὸν ἀνὰ μέσον τοῦ συμπαγοῦς πλήθους.

Ἐκραύγαζε μεθ' ὄλης τῆς ἰσχύος του Ἴταλιστὶ καὶ ἐχειρονόμει ὅσον ἡδύνατο ὅπως κατορθώσῃ νὰ καταστῇ καταληπτὸς. Τὸ πλήθος ἐνόησε τέλος ὅτι εἶχεν ἐνώπιόν του τὸν κύριον τοῦ πιθήκου. Κατέφθανεν ἐκ τῆς οἰκίας ἐνός τῶν συμπατριωτῶν του, ὅπου εἶχε ζητήσῃ ἄστυον κατὰ τὴν νύκτα. Τὰ ἀνθρώπινα κύματα ἄτινα ἐκάλυπτον τὰ ἐπικλινῆ ἐπίπεδα τῆς Γεφύρας διηνεώγησαν ὅπως τὸν ἀφήσουν νὰ περάσῃ. Μὲ ὀφθαλμοὺς ἔκφρονας, τὸ πρόσωπον ἠλλοιωμένον, ψιθυρίζων εἰσέτι λέξεις ἀκατανοήτους ὁ Πρέλλης ὤρμησε τρέχων εἰς τὸ ἐλεύθερον διάστημα τὸ ὁποῖον ἡ Ἀστυνομία εἶχε διανοίξει εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ κίονος. Ἐκεῖ εὐρίσκοντο οἱ γονεῖς τοῦ παιδίου καὶ οἱ τρεῖς δημόσιοι λειτουργοὶ τῆς πόλεως.

— Ὁ πιθήκος σου! οὐρλιάσεν ἡ κυρία Μάρσου, ὀρμήσασα ὡς τίγρις ὅπως ἀρπάξῃ τὸν Νεαπολιτῆνον ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ, μὴ ἔκλειψε τὸ παιδί μου!

— Ὁχι! Ὁχι! ἀντέτεινεν ὁ βάρπτης θέτων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ἰσχυοῦ βραχίονος τῆς συζύγου του, ὁ πιθήκος ἔσωσε τὸ παιδί μας!... ἐνθυμήσου τὴν φωτιάν!

— Μίνδα μου! Μίνδα μου! ἐστένα-ζε γοερῶς ὁ Πρέλλης.

Ἡ ἀπόλεια τοῦ συντρόφου του καὶ συνταίρου του τὸν ὁποῖον ὑπερηγάπα ἦτο δι' αὐτὸν ὁμοίως σκληρὰ ὅπως ἡ ἐξαφάνις τοῦ παιδίου διὰ τὴν κυρίαν Μάρσου. Τοὺς ὀφθαλμοὺς πλήρεις δακρῶν ἤγειρε τὴν

κεφαλὴν πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ κίονος εἰς τὴν ἄκραν τοῦ ὁποῖου διεκρίνετο ἡ αἰωρουμένη οὐρὰ καὶ τὰ μέλανα πέλματα τῶν ποδῶν τῆς πιθήκου.

Μίνδα! Μίνδα! ἐκραύγασεν.

Καὶ προσκαλῶν αὐτὴν διὰ τῶν θωπευτικωτέρων ὀνομάτων προσεπάθει νὰ τὴν παρακινήσῃ νὰ καταβῇ.

Ἴσως ἢ φωνὴ τοῦ ἐχάνετο ἐν τῇ ὄχλοβῳ τοῦ τρικουμῶδους πλήθους καὶ ἐν τῇ δαιμονιώδει κρότῳ τῶν μετὰ ταχύτητος καὶ ἀδιακόπως διερχομένων ἀμαξοστοιχιῶν αἰτινες ἔσειον ὄλον τὸ οἰκοδόμημα τῆς γιγαντώδους Γεφύρας, ὅπως ὀλίποτε ἢ Μίνδα δὲν ἐφάνη νὰ τὸν ἤκουσε καὶ δὲν ἔκαμε καμμίαν κίνησιν. Ὁ Πρέλλης ἐκίνει τοὺς βραχίονας καὶ τὴν ἐπεκαλεῖτο ἐκ νέου μετὰ τόνου πλήρους τρυφερότητος, μὲ ὀνόματα στοργικὰ καὶ οἰκεία, μὲ προσωνύμια ποιητικὰ καὶ ὑποκοριστικὰ καὶ ἡ φωνὴ τοῦ καθίστατο θωπευτικὴ ὡς ἡ τοῦ ἔρωτευμένου, ἀλλ' οὐδὲν ἐπετεύχθη· τὸ ζῶον ἐδείκνυτο κωφὸν εἰς τὰς προσλήψεις του καὶ ἐξηκολούθει μόνον νὰ σφίγγῃ μὲ τὴν αὐτὴν μητρικὴν περιπάθειαν τὸ πολύτιμον ἀνθρώπινον φορτίον του. Τότε ἀπελπισία κατέλαβε τὸν Πρέλλην ἀπηχίσασα ἐπὶ τῶν συνεσπασμένων χαρακτηριστικῶν του.

Ἄλλ' αἴφνης φῶς ἐμπνεύσεως διέλαμψεν εἰς τοὺς μέλανας ὀφθαλμούς του. Ἀναφωνήσας τὰ ἀκατάληπτον, μετεστράφη, ὤρμησε δ' ἐκ νέου διὰ μέσου τοῦ πλήθους διαγκωνιζόμενος ὅπως ἐξέλθῃ.

Ἡ πρωτὰ εἶχεν ἀρκούντως ἤδη προχωρήσει. Ἀπὸ ὀκτῶ ὥρῶν τὸ μικρὸν παιδίον τοῦ βράπτου εὐρίσκειτο ἐπὶ τοῦ πελωρίου τούτου ὑποβάθρου εἰς τοὺς βραχίονας τοῦ παραδόξου τούτου φύλακος. Ὁ Ἥλιος ἀναφανείς εἰς τὸν οὐρανὸν ἤρχισε ν' ἀκονιτίζῃ τὰς ἀνηλεεῖς ἀκτίνάς του ἐπὶ τῆς πόλεως.....

Αἴφνης βοὴ ἠγγέρθη. Ὁ Σάνδρος Πρέλλης ἀνεφάνη μακρόθεν, ὠθῶν πρὸ αὐτοῦ τὸ μουσικὸν ὄργανόν του. Ὡς τὴν πρώτην φοράν, ὁπότε εἶχε καταφθάσει παρὰ τὸ ἐπικλινὲς ἐπίπεδον τῆς Γεφύρας, τὸ πλήθος παρεμέρισε διὰ νὰ τοῦ ἀφήσῃ ἐλευθέραν τὴν δίοδον. Ἐκύλισε μέχρι τοῦ κίονος τὸ βαρὺ πολύχρωμον ὄργανόν του. Εἶτα μετὰ δραματικῶν χειρονομιῶν ἀπηυθύνθη πρὸς τοὺς ἐν ἀμηχανίᾳ διατελοῦντας δημοσίους

λειτουργούς. Οὐδεὶς οὐδὲ λέξιν ἐνόησεν ἀπὸ ὧν, τι τοὺς ἐφώνει ὁ Πρέλλης.

Τότε βραχέδωτον χαμίνιον ἐπλησίασε καὶ ἐξήγγησε τοὺς λόγους τοῦ Ἴταλοῦ.

— Ζητεῖ ὁπως καταπαύσῃ ὁ θόρυβος τῶν ἀμαξῶν καὶ τῶν Σιδηροδρόμων, διότι ἄλλως ὁ πιθήκος δὲν θ' ἀκούσῃ τὴν μουσικὴν».

Ἀπὸ στόματος εἰς στόμα ἢ αἰτήσεις τοῦ Σάνδρου Πρέλλου ἐπανελήφθη εἰς ὄλον τὸ πλήθος· τὸ δὲ πλήθος κατέστη πάραυτα ἀνυπόμονον καὶ ὀργίλον.

— Σταματήσατε τὴν κυκλοφορίαν! Σταματήσατε τοὺς Σιδηροδρόμους! ἀνεκραύγασαν χιλιάδες φωνῶν ἐπιτακτικαί.

Μετὰ παρέλευσιν στιγμῶν τιμῶν ἡ κυκλοφορία ἐσταμάτησε. Καὶ τὸ πλήθος αὐτὸ ἠσύχασε καὶ ἐσίγησε. Ἐπερίμενέ τις ὅτι ἔμελλε νὰ λάβῃ χώραν τι τὸ ὑπερόχως τρομερὸν καὶ φρικιαστικόν.

Τότε διαυγῆς καὶ εὐήχος μουσικὴ ἀπροσδόκητος διέκοψε τὴν ὑπεράνθρωπον σιγὴν. Ἦτο τὸ μουσικὸν ὄργανον τοῦ Πρέλλου, τὸ ὁποῖον ἐπλήρου τὸν αἰθέρα διὰ τῶν μεταλλικῶν μελωδιῶν του, δίκην κτυπημάτων ἐπὶ τοῦ ἄκμονος. Ἡ Γεφύρα δλόκληρος ἐφαίνετο δονουμένη ὑπὸ τὸ κράτος τῆς μουσικῆς ταύτης. Ἰπελάμβανέ τις ὅτι τὰ μεγάλα καὶ μικρὰ σχοινία τὰ διασταυροῦντα καθ' ἕλας τὰς διευθύνσεις τὸν γιγαντώδη τῆς Γεφύρας σκελετὸν εἶχον μετατραπῆ εἰς μουσικὰς χορδὰς ἐν ἀνακρούσει ὅπως διασχηματίσασιν γιγαντιαίαν χαλυβδίνην μυθικὴν ἄρπαν. Τὸ πλήθος ἀνεγνώρισε γνωστὸν μουσικὸν μέλος «La Donna è Mobile» τοῦ Ριγολέττου καὶ ἀσυναίσθητως ὑπέκυψε σιγῆλως εἰς τὸν βυθμικὸν τόνον τῆς μουσικῆς.

Θριαμβεύουσα, χαρμύσινος ἢ μουσικὴ δονουμένη καὶ σφυρηλατουμένη ἀνήρχετο πρὸς τὸν αἰθέριον οὐρανόν. Μόνον ὁ Πρέλλης ἐγίνωσκεν ὅποιαν μαγικὴν ἐπίδρασιν ἤσκει ἡ μελωδία αὕτη ἐπὶ τῆς καρδίας τῆς Μίνδας του. Τὸ ἀποτέλεσμα ἔπερ παρήγεν ἐπ' αὐτῆς ἦτο πάντοτε τὸ αὐτό· ὅπου καὶ ἂν αὕτη εὐρίσκειτο προσέτρεχε παρευθὺς εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ κυρίου της.

Ἡ Μίνδα ἤκουσε τὴν μουσικὴν καὶ ἀπεκρίθη εἰς τὴν πρόσκλησίν της. Βοὴ περιχαρῆς ἠγγέρθη ἐξ ὄλων τῶν γειτονικῶν ὁδῶν δεσπέσασα πρὸς στιγμὴν τῆς μουσικῆς

προσοχήν και μέριμναν ἕνα ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ και μὴ ἐπιτρεπομένης οὐδεμιᾶς καταλύσεως, οὐδεὶς οὐδαμῶς νὰ ἐνοχληθῆται διὰ πληρωμὴν φόρου ὑπερβαίνοντος τὴν Ὑψηλὴν Θέλησιν και Διαταγὴν». Ἐπειδὴ παρήλθεν ἡ διετής προθεσμία τῆς παλινοστήσεως και ἔνεκα τῆς μεγάλης ἀποστάσεως ἐν ἣ εὐρίσκοντο δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐπιστρέψωσι τινες πρόσφυγες, ἐμειναν ἐγκαταλειμμένα ἐν τῇ δημεύσει 11,709 ἐλαιόδενδρα ἐπὶ ἐμβαδοῦ τνονουμίων γῆς 939 1]2 και 5,263 πῆχεις οἰκοπέδων. «Τοὺς ἰδιοκτῆμονας και ἰδιοκτῆτορας τούτους προτιμᾷ ἄλλων προσφερόντων ἀνωτέρων τιμὴν και ὀρίζη ἐὰν θέλωσι νὰ τὰ ἐξαγοράσωσι ὅλα μαζί τὰ δένδρα ἀντὶ ἐννέα γροσίων ἕκαστον, πληρωτέων ἐντὸς τριῶν ἐτῶν εἰς τρεῖς ἴσας δόσεις, μετὰ τῆς γῆς (ἐσδ'ἄρ θὲ ἐραζὶ—ι—μεζκουρὲ σαχίπ ἐβελλερὶ ὀλάν), διότι ἡ φιλόστοργος πατρική εὐσπλαγχνία και ἡ Βασιλικὴ περιωπὴ ἐπέβαλε νὰ γίνῃ δεκτὴ και τούτων ἡ ἀναφορά, διὰ νὰ μὴ καταστραφῶσιν ἐντελῶς, φθάσαντες ἤδη εἰς τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς πενίας και τῆς ἐλεεινότητος, καθὰ ἄλλως τε ὑπαγορεύεται Μοι παρὰ τῆς ἀνωθεν ἐκ τοῦ Ὑψίστου δωρημένης Μοι εὐσπλαγχνίας.....»

Αἱ παρὰ τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος τοῦ Μεγάλου Σουλτάνου Μαχμούτ τοῦ Β. κατὰ τὴν ἀνωθεν ἐμπνευσιν ἀπονεμόμεναι εὐμενεῖς χάριτες και Αὐτοκρατορικαὶ συγκαταβάσεις και δωρεαὶ εἰς τοὺς Κυδωνιάτας, διὰ νὰ μὴ ὄλωσ ἀπολεσθῶσι και ἀποσυντεθῶσιν ἐν τῇ ξενίᾳ γῆ, διὰ νὰ περισυλλεγῶσι και ἀνακτήσωσιν ὅλα τὰ κτήματά των ὡς μούλκια, και μὴ δουλεύωσιν ἀκτήμονες, αἱ προστασίαι και ἀστυραὶ συστάσεις μὴ καταθλίβωνται και πιέζωνται και μὴ ἀναγκάζωνται εἰς ἀπότισιν ἄλλων φόρων πλὴν τῶν δι' Αὐτοκρατορικῶν Διαταγμάτων ὀριζομένων, συλλήβδην ἀποδεικνύουσι τὸν Μέγαν Ἐκείνον ἐν τῇ διεθνῇ ἱστορίᾳ Σουλτάνου Μαχμούτ τὸν Β. ἰδιαιτέρως εὐεργετοῦνται τὰς Κυδωνίας, και διὰ τοῦ προστατευτικοῦ Ὑ Φερμανίου Του τῆς παλινοστήσεως φέρεται ὡς ὁ **δευτέρου ἰδρυτῆς τῶν Κυδωνιῶν** τὸ 1832, μετὰ τὸν ἱερέα Ἰωάννην Οἰκονόμον τὸ 1770!

Ἐὰν μέχρι τῆς 3 Ἰουνίου τοῦ 1821 ἡμέραν τῆς εβδομάδος Παρασκευῆν, τετάρτην ὥραν μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου ἡ πόλις τῶν Κυδωνιῶν ἐλέγετο και πόλις τοῦ Παπᾶ—Οἰκονόμου, μετὰ τὴν μόρσιμον ἐκείνην τοῦ μάρτυρος Λουκιλλιανοῦ και πένθιμον ἡμέραν αἱ Κυδωνίαὶ δύνανται ἀσφαλῶς νὰ κληθῶσι και πόλις τοῦ Σουλτάνου Μαχμούτ, διότι Ἐκείνος ἐν τῷ πόθῳ τῆς παλινοστήσεως τοὺς διετηρήσεν ἐν τῇ ξενίᾳ γῆ διὰ τῆς ὑποσχέσεως «τῆς ἀναμονῆς μέχρι δευτέρου Διατάγματος», τοὺς ἐπανεφέρει και ἐγένετο ὁ αἰτιος και αἰτιουργὸς τῆς πῆξεως και ἰδρύσεως τῶν νεωτέρων Κυδωνιῶν!

Και δὲν εἶδε και δὲν ἤκουσε μόνον τὰς Κυδωνίας ὁ σοφὸς τοῦ Κράτους Του μεταρρυθμιστῆς μεταβληθείσας εἰς σποδὸν και ἐρειπιῶνα, και τοὺς Κυδωνιάτας ἐλεεινῶς πλανωμένους,

ἀλλὰ και ἄλλας ἐπὶ τῇ αὐτῇ προφάσει ὑπὸ τῶν πέριξ Τοπαρχῶν κατηγορηθείσας και ἀπολεσθείσας πόλεις και συνοικισμοὺς ἀνὰ τὰς εὐρείας ἐπαρχίας, οἷον τὰς ὑπὸ τοῦ ἱερακοῦ τοῦ Τεπελενίου και πλείστων ἄλλων, και ἀναλόγως διὰ τὴν δικαιοσύνην και τὴν ἐνότητα τοῦ Κράτους προέβη, κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Καίσαρος και τοῦ Μεγάλου Πέτρου!

Δόξα και τιμὴ και αἶνος εἰς τὴν ἱερὰν μνήμην τοῦ δευτέρου ἰδρυτοῦ τῆς πόλεως ταύτης Σουλτάν Μαχμούτ τοῦ Β. Ἱερά ἔστωσαν και ἀπαρβίαστα τὰ Ὑψηλά και κατ' ἀνωθεν ἐμπνευσιν Θελήματα τῆς ἐγνωσμένης σοφίας Του! Και ἡ ζωσα εἰς τὸν αἰῶνα συνειδήσις τῆς πόλεως Του ταύτης ἐσαεὶ εὐλογήτωσαν τὴν Ὑψηλὴν δικαιοσύνην Του! Εἴθε ἡ ἱερά Αὐτοῦ σκιά αἰωνίως νὰ σκέπη και παρίσταται και προστατεύη τὴν εὐγνωμονοῦσαν εὐτυχὴ πόλιν Του!

Και ἡ διεθνῆς ἱστορία διὰ τῆς γραφίδος τοῦ διπλωμάτου ἱστορικοῦ Ῥαφενέλλου, τοῦ σοφοῦ περιηγητοῦ Ἀμβροσίου Φιρ. Διδότου, τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Βιλλεμαίν, τοῦ προξένου και ἱστορικοῦ γνωστοῦ Πουκεβίλλ, τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἱππότη Λουίτζι Τσαμπολίνι, τοῦ Σοφοῦ Κούμα κ. τ. λ. ὁμολογεῖ και ἀναγνωρίζει ἐν τῷ Ὑ. Προσώπῳ τοῦ Σουλτάν Μαχμούτ τὴν δικαιοσύνην και ἐπανόρθωσιν.

Χαιρετίζομεν τὴν πόλιν τοῦ Οἰκονόμου!
Χαιρετίζομεν τὴν πόλιν τοῦ Σουλτάν Μαχμούτ!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜ. ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΙ

ΙΑΤΡΟΣ

Ἐν Κυδωνίαις τῇ 5 Φεβρουαρίου 1914

ΑΠΟΣΤΑΜΕΝΗ ΛΥΠΗ

Λύπη! τῆς δόλφιας μου καρδιάς
φαρμακερὸ στολίδι
Π' ἀφήνεις τὴν ἀνάμνησιν
σᾶν σύννεφο βαρὺ
Π' ἀστροπελέκι μέσα του
σᾶν μαῦρον κρύφτει φεῖδι
και ἑαφνικὸ νεῖδι κτύπημα
νὰ δώσῃ καρτερεῖ.

Σ' τὸ μελανὸ σου θρίαμβῳ
ἀπόστασα... θὰ εβύσω
ὀλάκερη μοῦ μάρανης
μὰ νεῖότη ἀνθηρὰ
π' ἀδελφάκοπα βογοφωνᾷ
—ἄφες με και νὰ ζήσω
ἴσως γνωρίσω τί θὰ πῆ
και τῆς στιγμῆς χαρὰ.

Κυδωνία

Δημ. Γ. Νεραντζῆς

Ι. ΟΛΥΜΠΙΟΥ
ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΦΑΙΔΩΝΑ

Ἐκ τοῦ θαυμασίου λόγου, ὃν ὁ διακεκριμένος Γυμνασιάρχης τῆς πόλεως μας κ. Ἰ. Ὀλύμπιος ἐξεφώνησε τῇ 30 Ἰανουαρίου Ἐορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἐν τῇ Λιθούσῃ τοῦ Γυμνασίου, δημοσιεύομεν τὸ κατωτέρω ἀπαράμιλλον μέρος δι' οὗ και ἐπερατώθη ἡ ἀγόρευσις.

...Και ἤγγιζεν ἤδη ὁ ἥλιος εἰς τὴν δύσιν του. Και ὁ δεσπότης προσελθὼν αὐτῆς μετὰ τοῦ Κρίτωνος ἐκάθισεν ἐν μέσῳ τῶν τεθλιμμένων ὀμιλητῶν του. Και δὲν διελέχθη ἐπὶ πολὺ ἔτι. Και ἦλθεν ὁ ὑπηρέτης τῶν ΕΝΔΕΚΑ, και πλησίασας τὸν γέροντα φιλόσοφον: «Δὲν θὰ ἀποδώσω εἰς σὲ τὴν μοιφήν, εἶπεν, ὦ Σώκρατες, τὴν ὁποίαν και πρὸς ἄλλους. Ἐκείνοι ὀργίζονται και με καταρώνται, ὅταν, ἐκτελῶν τὰς διαταγὰς τῶν ἀρχόντων, φέρω αὐτοῖς τὴν παραγγελίαν, ὅπως πίνουσι τὸ φάρμακον. Ἄλλὰ ΣΕ, ἐγνώρισα ἐγὼ, καθ' ὅσον χρόνον ἐμεινες ἐνταῦθα, εὐγενέστατον, πρῶτατον και ἀριστον ἄνδρα ἐκ πάντων, ὅσοι πόποτε εἰσήλθον εἰς τοῦτο τὸ δεσποτήριον. Και τώρα γνωρίζω ὅτι δὲν ὀργίζεσαι ἐναντίον μου, —εἰσεύρεις τοὺς αἰτίους τῆς συμφορᾶς σου—ἀλλ' ἐναντίον ἐκείνων. Τώρα, γινώσκεις βεβαίως διατὶ ἤλθον. Χαῖρε λοιπὸν και ὑπόμεινον μετὰ θάρρους τὴν παρουσίαν ἀνάγκην.» — «Χαῖρε και σὶ, εἶπεν ὁ γηραιὸς φιλόσοφος, και ἐγὼ θὰ πράξω ταῦτα.» — Ὁ δεμοφύλαξ στραφεὶς ἀπῆλθε δακρύων.

Και ὁ Σωκράτης πρὸς τοὺς ἐταίρους:

«Τὶ χρηστὸς ἄνθρωπος, εἶπεν! Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο προσήρχετο πάντοτε πρὸς ἐμέ, και συνδιελέγετο ἐνίοτε, και ἦτο κάλλιστος τῶν ὄντων ἄνθρωπος. Και τώρα με πόσῃν καλωσύνην με ἀποδακρῦει.— Ἄλλὰ, Κρίτων, ἄς ἐκτελέσω μεν προθύμως τὴν παραγγελίαν του. Ἄς φέρῃ τις τὸ φάρμακον, ἀν' ἔχῃ ἤδη τριφθῆ.»—Και ὁ Κρίτων: «Νομίζω ὅτι δὲν ἐδύσειν εἰσέτι ὁ ἥλιος αἱ ἀκτίνες του φωτίζουσι τὰ ὄρη. Γνωρίζω ὅτι ἄλλοι πολλοί, πίνουσι πολλοὶ ἀργὰ τὸ φάρμακον. Διατὶ σπεύδεις; Ὑπάρχει εἰσέτι καιρός.»

— «Και ἐκείνοι, ὦ Κρίτων, περὶ τῶν ὁποίων σὺ ὀμιλεῖς, εὐλόγως πράττουσι ταῦτα, διότι φρο-

νοῦσιν ὅτι κερδαίνουσι τι, και ἐγὼ εὐλόγως δὲν θὰ πράξω. Δὲν θέλω νὰ γίνω καταγέλαστος πρὸς ἐμαυτὸν, φειδόμενος τόσοῦ τῆς ζωῆς μου, ἀφ' οὗ οὐδὲν πλέον μοὶ παρέχει τὸ δικαίωμα εἰς τοῦτο.»

Και ὁ Κρίτων ἐνευσε τότε πρὸς τὸν παριστάμενον ὑπηρέτην. Μετ' ὀλίγον εἰπήλθεν ὁ δεμοφύλαξ, κρατῶν τὸ φάρμακον τετοιμημένον ἐν κύλικι.

«Ἐχει καλῶς, ὦ βέλτιστε, εἶπεν ὁ Σωκράτης. Τί πρέπει νὰ πράξω; Σὺ γνωρίζεις καλῶς ταῦτα.»

— «Οὐδὲν ἄλλο, εἶπεν, ἢ, ἀφ' οὗ κενώσης τὴν κύλικα, νὰ περιπατήσῃς, ἕως οὗ αἰσθανθῆς βάρος εἰς τὰ σκέλη. Ἐπειτα νὰ κατακλιθῆς, και ὅττω, αὐτὸ τὸ φάρμακον θὰ φέρῃ τὸ ἀποτελεσμα.»

Και λέγων ταῦτα, ἔτεινε τὸ ποτήριον. Λαβὼν ἀφόβως και ἀταράχως αὐτὸ ὁ ΣΩΚΡΑΤΗΣ, χωρὶς οὐδαμῶς νὰ ἀλλοιώσῃ τὸ χρῶμα και τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου, προσέβλεψε με σταθερὸν βλέμμα τὸν ἄνθρωπον, ὅπως συνείθιζε πάντοτε, και, —«τί λέγεις, εἶπε, περὶ τοῦ ὕγρου τούτου; Ἐξαρκεῖ νὰ χύσω ὀλίγας σταγόνας δι' ἱερὰν σπονδήν;»— «Τριβολίγας σταγόνας δι' ἱερὰν σπονδήν;»— «Πολὺν ἀπαραίτητον πρὸς τὸ ἀποτελεσμα.»— «Πολὺν καλῶς, εἶπεν. Ἄλλ' ἐπιτρέπεται θεαίως, και ὀφείλομεν νὰ εὐχηθῶμεν πρὸς τοὺς ΘΕΟΥΣ, ὅπως εὐτυχῇ τὴν ἐντεθῆεν ἀποδημίαν χαρισῶσιν εἰς ἡμᾶς. Ταύτην λοιπὸν τὴν εὐχὴν και ἐγὼ ἀπευθύνω, και εἴθε νὰ γίνῃ εὐπρόσδεκτος.»

Και με σταθερὸν χεῖρα ἔφερε τὴν κύλικα εἰς τὰ χεῖλη και ἐξέπιε τὸ φάρμακον εὐχερῶς, —καρπὸν ἀντάξιον τῆς εὐγνωμοσύνης τῶν Ἀθηναίων πρὸς ἐκείνον τὸν συμπολίτην των, ὅστις ἔδωκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα και δι' αὐτῆς εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τὸν ΠΛΑΤΩΝΑ!

Οἱ προσφιλεῖς του ἑταῖροι ἕως τότε συνεκράτουσαν τὰ δάκρυα. Ἄλλ' ὅτε εἶδον αὐτὸν ἐκπιόντα τὸ κώνειον, ἡ ὀδύνη κατέλαβε τὰς ψυχὰς των. Ὁ Κρίτων, μὴ ὑπομένων τὸ θέαμα, ἐξῆλθεν ὁ Φαίδων καλύψας με τὴν χλαμύδα τὸ πρόσωπον, ἔκλαιεν ὅχι τὴν τύχην τοῦ διδασκάλου του, τὸν ὁποῖον ἐθεώρει εὐδαίμονα,

Ἡ ΨΥΧΗ ΤΑ ΝΒΙΩΘΕΙ...

ἀλλὰ τὴν ἰδικήν του, ὅτι ἐμελλε νὰ στερηθῆ
τοιούτου φίλου καὶ εὐεργέτου. Ὁ ἐνθουσιώδης
θιουμιστὴς τοῦ Σοκράτους; Ἀπολλόδοτος; μὲ
τὴν ταραχὴν καὶ τὴν ὀδύνην τῆς ψυχῆς του ἐ-
κίνησεν ὄλους εἰς δάκρυα.

Καὶ ὁ Σοκράτης, στριφθεὶς πρὸς αὐτούς:
— «Παύσθε, εἶπεν, ὦ θνητάσισσι! Ἐγὼ διὰ
τοῦτο ἀπέπεμψα τὰς γυναῖκας, ἵνα προλάβω τὰ
ἀτοπήματα ταῦτα. Ἐχὼ ἀκούσῃ ὅτι κατὰ τὴν
στιγμὴν τοῦ θανάτου πρέπει νὰ ἐπικρατῆ ἀπό-
λυτος εὐφημία. Ἦσυχάσατε, παρακαλῶ, καὶ
θαρσεύετε».

Οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ μελλοθανάτου ἔφερον τὴν
γαλήνην.

Ἐκεῖνος, περιπατήσας ἐπὶ τινὰ ὄραν, εἶπεν
ὅτι ἠσθάνετο βῆρος εἰς τὰ σκέλη, καὶ κατε-
κλίθη ἵππιος, ὅπως διέτιξεν ὁ δεσμοφύλαξ.

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὅστις τόσην ἐπέδειξε
συμπάθειαν πρὸς τὸν πρῶτον δεσμώτην, ἐ-
κάθησε παρὰ τοῦ πόδας τοῦ Σωκράτους, καὶ
ἐξετάζων αὐτούς ἐδείκνυεν εἰς τοὺς εταίρους πῶς
ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐψύχοντο τὰ μέλη. Καὶ
πέζων ἰσχυρῶς τὸν πόδα, ἠρώτα, ἂν ἠσθά-
νετο. Καὶ ὁ Σωκράτης ἀπήντησεν: ὄχι! — Ἡ
ψύξις προεχώρει οὕτω βαθμηδὸν πρὸς τὰ ἄνω.
Καὶ ὁ ἄνθρωπος εἶπεν: — «ἂν φθάσῃ εἰς τὴν
καρδίαν, ὁ Σωκράτης ἀποθνήσκει».

Ἦδη εἶχον ψυχθῆ ἔντελῶς τὰ περι τὸν στό-
μαχον, καὶ ὁ γέρον φιλόσοφος ἐκκαλυφθεὶς,
ἐπειδὴ εἶχε κεκαλυμμένον τὸ πρόσωπον, εἶπε
τὴν τελευταίαν λέξιν:

«Ὁ Κρίτων, εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν ὀφείλομεν
ἄλεκτρούνα. Ἀπόδοτε, παρακαλῶ, καὶ μὴ ἀ-
μελήσετε» — Ἐὐχαριστία πρὸς τὸν θεὸν τῆς ἰ-
ατρικῆς, ὅτι ἐλύτρωσεν αὐτὸν ταχέως τῶν δε-
σμῶν τοῦ σώματος.

«Ναί, θὰ τὸ ἐκτελέσωμεν. Ἀλλ' ἔχεις τι ἄλ-
λο νὰ παραγγείλῃς;» Πρὸς τὴν ἐρώτησιν ταύ-
την οὐδὲν ἀπεκρίθη πλέον. — Μετ' ὀλίγον ὁ δε-
σμοφύλαξ ἐξεκάλυψε τὸ πρόσωπον, καὶ ὁ εὐσε-
βὴς Κρίτων συνέκλεισε τὸ στόμα καὶ τοὺς ὀ-
φθαλμούς.

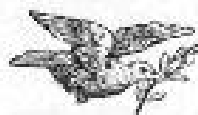
Αὐτὴ εἶναι ἡ ΤΡΑΓΩΔΙΑ τοῦ Σωκράτους,
μία βασιλικὴ τραγωδία περὶ τῆς ΨΥΧΗΣ.

Οὕτως ἀπέθανε, λέγει ὁ Φαίδων, περαιο-
νων τὴν θαυμασίαν διήγησιν, ὁ ΣΩΚΡΑΤΗΣ,
ἀνὴρ ἐξ ὧν ἡμεῖς ἐγνωρίσαμεν τότε, εὐγε-
νέστατος, σοφώτατος καὶ δικαιοτάτος. — Καὶ τὴν
ὁμολογίαν τοῦ ΦΑΙΔΩΝΟΣ ἐπεσφράγισεν ἐκ-
τοτε μέχρι σήμερον ἡ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΣ διὰ
τὸν ΜΑΡΤΥΡΑ τοῦτον τῆς ΑΛΗΘΕΙΑΣ!

Σμύρνη

ΜΙΛΤΟΣ ΚΑΛΛΟΝΑΙΟΣ

Ἡ ΕΓΚΥΜΟΝΟΥΣΑ ΓΑΛΑΤΕΙΑ

Ἀφιερῶται τῷ Καλλιτέχνῃ I. B.

Εἶχε τρομάξῃ ὡς ποῦ νὰ καταρτιοθῆ ὁ
Νασός μας. Περιοδεύσαμεν τρεῖς ὄλας
τόλεις ἐπὶ φιλομουσίᾳ κανχωμένας καὶ ὀ-
λίγον δεῖν νὰ λησμονήσωμεν τὴν μορφήν
τοῦ νομίματος. Τὸ δραματολόγιόν μας
ἦτο πληρέστατον ἀλλὰ τὸ βαλάντιόν μας καλ-
λιτεχνικὸν καὶ ἐπομένως κενώτατον. Ὁ ἄνεμος
τῆς ἀπογνώσεως μᾶς ἔφερε εἰς τὴν πόλιν Δ...
φημιζομένην καὶ ταύτην ἐπὶ φιλομουσίᾳ.

Ἰδρώσαμεν ἔως ὅτου ἐπιτύχωμεν συνδρομη-
τάς καὶ συμφωνήσωμεν μετὰ τοῦ θεατρῶνου.

Ἐπιτύσαμεν δὲ μαίρον αἶμα ἵνα δημιουργή-
σωμεν σκηνὴν θεατρικὴν ὅπως οὖν εὐπρόσωπον.
Μάθετε ἐν πρώτοις διὰ τὸ θεατρικὸν Κατά-
στημα ἐχρησίμευε καὶ ὡς ἀποθήκη βαλανδίων.
Ἄλλ' ἡμεῖς οἱ καλλιτέχναι, τέκνα τῆς ὑπομονῆς
καὶ τῆς Μούσης, ἐπιτρέξαμεν τὰ ἐξοικονομηθέντα
ἀποβλέποντες εἰς τὸν καταραμένον παρὰ τὸν
ἀσπονδότερον ἐχθρὸν τῆς καλλιτεχνίας.

Ἐπὶ τὴν προεδρίαν τοῦ θιασάρχου μας
συνεδροιάσαμεν τὸ πρῶτον ἤδη πρὸς ἐκλογὴν
τοῦ πρωτοπαιχτησομένου ἢ ἂν προτιμᾶτε δι-
δαχτησομένου ἔργου.

Ἀπεφασίσθη, πάντοτε ἐννοεῖται κατὰ τὴν
γνώμην τοῦ θιασάρχου μας κ. Φιλομεταλλικοῦ,
νὰ διδαχθῆ κατὰ πρῶτον ἡ «Δαλιδᾶ»

— Ἡ Τόσκα εἶνε καλλιτέρα καὶ ἔχει ἀποδει-
χθῆ πλέον κερδοφόρος ἀντέκρουσεν ὁ κ. Ματο-
γαρίδας.

— Βέβαια ὄλοι οἱ θίασοι τῶχον παρατηρή-
ση αὐτὸ προσέθεσεν ὁ κ. Κενοθύλακος.

— Κολοκύνθια ἐφύναξεν ὁ κ. Φτωχοκομέ-
νος, κατὰ τὴν γνώμην μου λέγω νὰ παίξωμεν
τὴν «χιονάτην». Εἶνε τὸ μόνον κατάλληλον ἔρ-
γον ποῦ ἀρμόζει νὰ πρωτοπαίξωμεν. Ἐξ ἄλλου
καὶ ὁ τίτλος του θὰ δικαιολογεῖ τὰ χάλια μας.

— Ἐσὺ ὄλο μὲ εὐθυμολογίας ἐννοεῖς νὰ
λαμβάνῃς τὸν λόγον εἰς ζητήματα σοβαρὰ τοῦ
θιάσου παρετήρησεν ἀσθηρῶς ὁ θιασάρχης.

Καὶ στρέψας τὰ νῶτα ἀποτείνεται καὶ πρὸς
ἐμὲ ζητῶν τὴν γνώμην μου.

— Κύριε θιασάρχα! Ἄφ' οὗ ἔχω τὴν τιμὴν
νὰ ἐρωτῶμαι προτείνω ὅπως παίξωμεν τὸν
«Ἀναπαράδωρον» κατ' ἰδικήν μου διασκευ-
ήν, τοῦτο μὲν καθ' ὅσον θὰ ἀποδοθῆ καὶ φυσικῶς
εἰς τὸ ἔργον χροιά, τοῦτο δὲ ἴσως καὶ
δειχθῆ ἢ εὐσπλαγχνία καὶ φιλανθρωπία τοῦ
ἀξιοτίμου Κοινοῦ καὶ πληρωθῶσιν οὕτω πολ-
λὰ δυσαναπλήρωτα κενά μας.

Ἡ συζήτησις περὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ
πρῶτου ἔργου ἐδρίσκειτο εἰς τὸ ὀξύτα-
τον σημεῖον ὅτε ὁ συνάδελφος κ. Τρυ-
ποκαρούδας ἔρχεται ἐκ μέρους τῶν ἐ-
πισημοτέρων συνδρομητῶν μας τῶν καὶ
προκαταβολικῶς ἀφαιμαχθέντων, φέρων τὸ μῆ-
νυμα ὅτι ἀπαιτεῖται, ὅπως παιχθῆ ἡ «Γαλάτεια».

Ἐγνωρίσαμεν καὶ τὴν γνώμην τῶν συνδρο-
μητῶν μας καὶ πᾶσα παιρειτέρω συζήτησις ἔ-
ληξε.

Ἐδρισκόμεθα — κατὰ τὴν μαμμὴν καὶ τὴν
μαιευτικὴν της — εἰς τὸν ἑβδομον μῆνα τῆς ἐγ-
κυμοσύνης πρωταγωνιστοῦς μας, ἦτις τὴν ἐ-
σπέραν ἐκείνην εἶχε κομμωθῆ — ὡς γνωρίζετε —
διὰ πάσης λευκότητος. Ἐθεωρήσαμεν πρὸς
τούτους καὶ ὡς κάλλιστον οἰωνὸν τὸ ὅτι ἠθέ-
λαμεν πρωτοπαρουσιασθῆ καὶ μὲ ἀσπροπρό-
σωπον πρωταγωνιστριαν.

— Ἐγνωρίσα πολλὴ καὶ εἶμαι δυστυχῆς... ἀ-
νέκραξεν ὁ Πυγμαλίων ὃν ὑπεκρίνετο ὁ κ. Φι-
λομεταλλικός.

«Παναγίτσα μου βάλε τὸ χέρι σου νὰ γνωρί-
σωμε καὶ τὴν εὐτυχίαν» εἶπα κατ' ἴδιαν ἐγὼ
ὅστις εἶχον ταχθῆ ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀνοίγεται ἡ θύρα τῆς
τέως βαλανιδιοποθήκης καὶ ἠδὴ Θεάτρου.

Ὁμογενῆς τις μόλις δυνάμενος νὰ ἴσταται ἐ-
πὶ τῶν ποδῶν του προβαίνει ἀρειμανίως.

— Αἰ αἰ .. ἐδώμαστε; Καλησπέρα!

Ἀνταποδίδω τὸν χαιρετισμὸν καὶ κάμνω τὴν
εὐτυχὴ σκέψιν διὰ ἅφ' οὗ καὶ ἐν τῇ μέθῃ τῶν
δμογενῶν μας ἀκόμη εὐφωλεύει ἡ φιλομουσί-
α τὸ θεάτρον μας ἔχει εὐρὴν καὶ ρόδιον μέλλον.

— Δόσε με πέντε εἰ...σιτήρια καὶ πῆς νὰ
μοῦ ἐτοιμάσουν πέντε καθίσματα.

«Πράγματι ἀπατάται ὁ Πυγμαλίων» ἐσκέ-
φθην καὶ ἐγὼ ὡς ὁ Ἰερὸς τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐ-
νας μεθυσμένος ὑποστηρίζει διὰ τῆς πενταπλῆς
μεθόδου τὸ θεάτρον φαντασθῆτε ἂν ἦτο καὶ
ξενηστικός».

Κατ' ἐπιθυμίαν τοῦ πρωτοτύπου φιλομού-
σου τὰ πάντα ἠτοιμάσθησαν.

Προχωρεῖ — ἀρειμανίως πάντοτε καὶ ἐπιβλη-
τικῶς — καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ μεσαίου καθί-
σματος ἐπαναπαύει τὰς δύο του χεῖρας ἐπὶ τῶν
πλαγίων καὶ τοὺς δύο του πόδας ἐπὶ τῶν ἐμ-
προσθίων καθισμάτων.

Εἶνε ἀληθές δι' ὁ κ. Θεατρῶνης «ἐξύνησεν
ὀλίγον τὰ μοῦτρα του» ἀλλὰ φιλόμουσος ἐν

ποσοτοῖς παρέβλεψε. Ὁ Πυγμαλίων ἐξακολουθεῖ ἰκετεύων τὴν Γαλάτειαν καὶ τοὺς Θεοὺς, ἐξ ὧν ὁ ἀναπαύων Μορφεὺς κλίνει τὴν βεβαρημένην κεφαλὴν τοῦ φιλόμουσοῦ πλάτου καὶ τὸν μεταφέρει εἰς τὰ ὄνειρώδη του ἀνάκτορα.

Λαμβάνει ζωὴν ἡ Γαλάτεια πίπτει ἡ ἀδελφαία καὶ ὁ φιλόμουσος κοιμάται, καθεύδει καὶ ὑπνώτει. Αἱ δὲ Μοῦσαι τὸν εὐλογοῦσιν ἀναμυφρόλως.

Καὶ αἴρεται ἡ ἀδελφαία καὶ παρουσιάζεται καὶ ὁ Ἄγγελος καὶ μετ' αὐτὸν καὶ ὁ ῥένος καὶ ὁ φιλόμουσος... κοιμάται καὶ... μᾶ... ταί....

«Γλυκέα τὰ ὄνειρα τσιούτου συνδρομητοῦ πεντοδυνάμου εἴψαν ἠδύχρη κατ' ἰδίαν ἐγὼ.»

Ἡ διήγησις τοῦ ῥένου εὐρίσκειτο εἰς τὰς Συμπληγάδας Πέτρας ὅτε ὡς ἄλλος Κύκλωψ ἤρχιζε ροχαλίζων ὁ φιλόμουσος.

—Κύριε θεατρῶνα! Βγάλτέ τον ἔξω! Ἐφώναξε κάποιος παχύσαρκος κύριος πρόκριτος τοῦ τόπου.

«Ἴδου μία ἄγραφος σκηνή, εἶπον—πάντοτε κατ' ἰδίαν—ἡ ὁποία θὰ γίνῃ αἰτία νὰ χάσωμεν πέντε ὄλα εἰσιτήρια.»

Ἄλλ' ὁ φιλόμουσος ἐν ποσοτοῖς θεατρῶνης κατώρθωσε τὴ βοθηθεῖα τριῶν ὡμαλέων ἀνδρῶν νὰ προβῇ εἰς ἄλλην Ἀργο-στεριανὴν ἐσοτρατεῖαν ἀκρολοδητεῖ καὶ νὰ ἄρῃ καὶ μεταφέρει εἰς τὴν ἐξώθυρον παρ' ἐμοὶ τὴν εὐγενὴ καὶ φιλόμουσον ἀνδρα ὅστις ἐξηκολούθει νὰ --- κοι--- μᾶ---ται.

«Εἶθε νὰ μὴ ξυπνήσης», ἐδεόμην πάντοτε διὰ τὸν φόβον τῶν εἰσιτηρίων.

Ἀρχίζει ἄλλη πρᾶξις, καθ' ἣν ὁ φιλόμουσος ἐξηκολούθει νὰ κοιμάται, ὅτε εὐρισκομένης τῆς Γαλατείας ἐν τῇ πρὸς τὸν ῥένον ἐρωτικῇ ἀφροσύμῃ κόπιτο τὰ πολύτιμα κομβολόγια τοῦ παχύσαρκου προκριτοῦ διὰ τὴν περισυλλογὴν τῶν ὁποίων ἐκινήθησαν τὰ τρία τέταρτα τῶν παρακαθημένων.

Ἐτέρα ἄγραφος σκηνή μὴ ἐξυπνήσασα εὐτυχῶς τὸν κεκοιμημένον φιλόμουσον.

Καὶ τὸ δράμα προχωρεῖ εἰς τὰς σκηνας καὶ τὰς πράξεις του καὶ ὁ ῥένος μαίνεται διὰ τὴν ἀπιστίαν τῆς Γαλατείας καὶ θεννώως ἀγοβήκει ὁ παχύσαρκος.

—Γυναῖκες! Γυναῖκες..... Ὅταν εἰσθε... προδοῦδες.... Δότε μοι σεῖς Ἐρινύες τοῦ Ἄδου.

Καὶ δέχεται ὁ ῥένος κατακέφαλα τὸν προς χείρως μίαν ἐκ τῶν μεσαίων ἀδελφῶν τῆς σκηνης συγκρατοῦντα καὶ ἔνεκα τοῦ κτυπήματος τῶν ποδῶν του πρὸς τὸν κοτόν, ὅστις τόσον τὸν ἐκτύπησεν ὥστε τοῦ ἐφάνη ὁ «Ὀυρανὸς σφονδῆλι».

—ὦ! Καλλιτεχνικοῦ μεγαλείου σκηναί! Μερικοὶ ἐχειροκρότησαν, ἀλλ' ὁ φιλόμουσος ἐξηκολούθει νὰ.....κοι.....μᾶ.....ταί.....

Μετὰ τὴν τρικυμίαν ἐπῆλθε σχετικὴ τις ἡσυχία.

—Μίαν καλύβην ἀδελφὲ καὶ τὴν Γαλάτειαν, ἀχεφώνησεν ὁ Πυγμαλίων προτιμῶν ἴσως καὶ

τὴν καλύβην πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς βαλανιδαποθήκης.

—Μίαν καλύβην...

Ποντικός τις μεγέθους γαλῆς καὶ αὐτὸς ὡς φαίνεται ἐκ φιλομουσίας δριμύμενος παρουσιασθεὶς ἤρχισε νὰ περιδιαβάσῃ ἐπὶ τοῦ πλαισίου τῆς σκηνης.

Τὸ κοινὸν ὑποδεχθὲν αὐτὸν ὡς καλλιτέχνην προσέβη εἰς παταγώδεις χειροκροτήσεις.... ἀλλ' ὁ φιλόμουσος, Ἐπιμενίδης πλέον καταστάς ἐξηκολούθει νὰ κοιμάται.

—ὦ σκηναί Καλλιτεχνικοῦ μεγαλείου!

Μόλις εἶχε παύσει ὁ σάλος ἐκεῖνος ὅτε ἐν ᾧ ἐταίξεν ἡ Γαλάτεια, παρὰ τὰ γεγραμμένα δραματικῶς, ἀποχωρεῖ τῆς σκηνης ἀργῶς καὶ βραδέως ἀρχίσασα συγχρόνως καὶ νὰ γογγύξῃ ἀλγεινῶς καὶ τὰ ἰσθία αὐτῆς νὰ συγκρατῇ.

—Μιὰ μαμμη γρήγορα, μιὰ μαμμη ἐφώναξεν ἔκ τινος παρασκηνοῦ ὁ **Ματογαρούδας**.

—Ποῦ θὰ τὴν εὖρω τὴ μαμμη ἠκούσθη ὁ Τρουποκαρούδας.

—Μαμμή! Μαμμή.....αἰ; ἐν ἐκπλήξει καὶ θαυμασμῷ διηρωτώμην μὴ ἐνθυμούμενος τὴν ἐγκυμονοῦσαν Γαλάτειαν.

Ἄνάστα ὁ Θεός!

Τὸ κοινὸν κατὰ τὸ ἤμισο προσέτρεξεν εἰς τὴν σκηνήν. Πλείστοι ἐξῆλθον εἰς ἀναζήτησιν μαμμῆς. Τὸ δράμα ἔληξε διὰ τῆς εἰς τὸν κόσμον καλλιτεχνικῆς ἐλεύσεως ἐνδὸς ἄρρενος τελείου κατὰ τοὺς ἐννέα μῆνας παρὰ τὴν προφητεύσανταν πάλαι ποτὲ μαμμήν, ὁ δὲ φιλόμουσός μας δὲν ἔστρεψε πλευρόν, πλὴν ἄλλος Βαρούλ καταστάς ἐξηκολούθει νὰ... κοι.....μᾶται.

Χάρις εἰς τὴν καλλιτέχνηδα λεχὼ ὁ θίασος ἐπ' ἀρχετὸν ἐκαλοπέρασε. Οἱ φιλόμουσοι τῆς πόλεως Δ... ἀνεδείχθησαν διὰ τῶν δαφιλῶν δωρεῶν καὶ τῶν περιποιήσεων των καὶ φιλάνθρωποι. Πολλοὶ συνάδελφοι ἐπροφήτευσαν ὅτι ὁ ἐπὶ σκηνης γεννηθεὶς θὰ γίνῃ διάσημος καλλιτέχνης, ἐγὼ ὅμως τὸν ἠδύχρη νὰ τὸν ἀξιωθῶ βαλανιδέμπορον καὶ ὄχι καλλιτέχνην ἀναμένοντα τὴν ὑποστήριξιν ἀπὸ τὴν προθυμίαν φιλομούσου ἐν μόνον εἰδότος.....νὰ.....κοι.....μᾶ.....ταί.....

Κυδωνίσι — ΔΗΜ. Γ. ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ

(Ἀθηνῶν)

ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΔΙΑΤΙ ΕΜΕΙΝΕ ... ΖΩΝΤΟΧΗΡΑ

Ἄφρατὴ σὰν... μπουγάτσα, τρελλὴ σὰν γελιδόνη καὶ πτωχὴ ὡς ἡ κυρία **Ἰώβ**,—μετὰ τὴν χρεωκοπίαν ἐννοεῖται τοῦ κυρίου **Ἰώβ**—ἦτο ἡ Μαριάνθη ἡ μοδιστρούλα.

Πεταχτὴ καὶ γελαστὴ ὅπως ἦτο κατώρθωσε νὰ σαγηνεύσῃ τὴν καρδίαν καὶ νὰ βάλῃ εἰς τὸ χέρι τὸν ἀγαθὸν ἐκ Καισαρείας Βασίλειον Μπουρνάζογλου τὸν εὐπορὸν ματακίλην τῆς συνοικίας τῆς.

Ὁ Καισερλής Βασίλης εἶχεν ἡδὴ περάσῃ κατὰ ἓνα χρόνον τὸν μισὸν αἰῶνα. Ὑψηλὸς καὶ χονδρὸς σὰν βούβυλος, ἦτο ὀλίγον κωμικῆς καὶ τὰ χέρια του ἦσαν ὅμοια με **γραντές**, ποὺ βγάσουν τὰ θαλασσινὰ οἱ ψαράδες τοῦ κόλπου μας.

Ἡ σεβαστὴ του φαλάκρα, τὸ ἀγριότριχο σὰν βρούτσα μουσικάκι του καὶ τὸ τραγογένι του τὸν ἔκαμον κάτι μεταξὺ Σατύροι καὶ ἀρχοῦδας.

Ἄλλ' ὅτι προπάντων σὲ ἔκαμε νὰ γελᾷς μετὰ τὴν καρδιά σου ὅταν τὸν ἐβλεπες, ἦτο ἡ ... μύτη του!

ὦ! ἐκεῖνη ἡ φοβερὰ μύτη, ἡ μᾶλλον ὁ μύταρος τοῦ Βασίλη Μπουρνάζογλου, ἦτο ἐπίσης κάτι μεταξὺ...πατάτας καὶ μελιτζάνας!

Καὶ ὅμως μετὰ τὴν ἀσχημὰ ὁ καυμένος ὁ Καισερλής μακαλῆς ἦτο καλὸς ἀνθρώπος καὶ ἡ ἀρχαία παροιμία, ἡ ὁποία δίδει σχέσιν μεταξὺ ψυχῆς καὶ μορφῆς, δὲν εἶχε τὸν τόπον τῆς δι' αὐτόν.

Κρυφὴ του ἐλπίδα ἦτο νὰ ἀποκτήσῃ μίαν ἀνεξίτητον περιουσίαν καὶ ἅμα τὸ κατώρθωσε, κρυφὴ του χαρὰ πάλιν ἦτο νὰ πείσῃ ἓνα φτωχοκόριτσο παρὰ τὴν συνήθειαν πολλῶν συμπατριωτῶν του, εἰ ὁποῖοι γυρεύουν νύμφη μετὰ φλουριά εἰς τὸ κούτελο καὶ μαχμουτιέδες εἰς τὸ στήθος.

Ἐρριψε λοιπὸν τὸν κλῆρον ὁ Βουρνάζογλος καὶ ὁ κλῆρος ἔπεσεν ἐπὶ τὴν Μαριάνθη, ἡ ὁποία ἐπειδὴ εἶχεν ἀκούσει πολλὰ περὶ τοῦ συζυγικοῦ βίου καὶ ἐβιάζετο νὰ τὸν γνωρίσῃ ἀπὸ κοντὰ χωρὶς νὰ κάμῃ νᾶξια, ἐδέχθη τὴν χεῖρα τοῦ κυρίου Μπουρνάζογλου καὶ τὸ **Ἡσαῖα, χόρευε!** ἐψάλη μετὰ τὸν γάμον.

Τὸ ἀνδρόγυνον ἔζη ἀρχετὰ καλὰ. Ὁ σύζυγος ἔαν δὲν ἐπερίμενε ἀγάπην ἐκ μέρους τῆς συζύγου, ἐπερίμενε ὅμως εὐγνωμοσύνην καὶ ἐπειδὴ ἡ Μαριάνθη δὲν εἶχε κακὴν ψυχὴν ἀνεγνώριζεν ὅτι ὁ Βασίλης τὴν εἶχε γλυτώσει ἀπὸ τὴν ξένη δουλειά. Οἱ γείτονες ἐξήλευαν τὸν μακαλὴν διὰ τὴν εὐμορφὴν γυναικῆα καὶ αἱ γειτόνισσαι ἐμακάριζον τὴν Μαριάνθη διὰ τὸν ἀνδρα τὸν καλὸν ποὺ πῆρε, μετὰ τὴν μεγάλην τῆς τρέλλαν.

Καὶ ὅμως ὁ Βασίλειος Μπουρνάζογλος δὲν

ἦτο ὅλως διόλου εὐτυχής, διότι εἶχεν ἓνα μετὰ τὸν ἀδελφὸν...καῦμό!

Ποτέ! μὰ ποτέ! ἡ Μαριάνθη δὲν ἐγνώριζε νὰ ᾄδῃ κατὰ πρόσωπον τὸν ἀνδρα τῆς.

Σ' τὸ τραπέζι, εἰς τὸν περιπάτον, εἰς τὴν αἴθουσαν, παντοῦ τέλος ὅπου εὐρίσκοντο μαζί, ἡ Μαριάνθη εἰς κάθε ἄλλο μέρος ἐβλεπε παρὰ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ συζύγου τῆς.

Ὁ καυμένος ὁ Βασίλης ἐπῆγε νὰ σκάσῃ! Ἐγνώριζε καλὰ ὅτι τὰ κορίτσια τῆς Σμύρνης δὲν πολυσκαίζονται ὅπως αἱ γυναῖκες τῆς Καισαρείας, αἱ ὁποῖαι καὶ δέκα χρόνια ἔαν περᾶσιν ἀπὸ τὸν γάμον των πάλιν δὲν τολμοῦν νὰ ἴδουν κατὰμουτρα τὸν Κυρίαρχον σύζυγον.

Ὅστε ἡ αἰτία ποῦ δὲν τὸν ἐβλεπεν ἡ Μαριάνθη δὲν ἦτο ἡ ἐντροπὴ καὶ ὁ φόβος ἀλλὰ κάτι ἄλλο, διὰ τὸ ὁποῖον ἠρώτησε τὰ πεθερικά.

—Γαμπρέ μου, εἶπεν ἡ πενθερά, δὲ! πρέπει νὰ σοῦ κακοφαίνεται γιὰ τὸ κορίτσι μας εἶναι ντροπαλό.

—Μὰ τί ντροπαλό, Χριστιανὴ μου, ἀπῆντηεν ἐκεῖνος, ἅμα ἦταν λεύτερη ἐσταύρωνε τὸν κόσμον καὶ ἐγέμιζε τὸν μαχαλὰ ἀπὸ φωναῖς καὶ γέλοια! Τώρα ντροπαλό ἐγίνε;

—Στάσου, Βασίλη, νὰ ῥωτήσωμε τὴν ἴδια, εἶπε ἰώρα ὁ πενθερός, κρύψου σὺ μέσα εἰς τὴν σάλα καὶ ἐγὼ τὴν ἐρωτῶ.

Μετ' ὀλίγα λεπτά ἡ Μαριάνθη γελαστὴ καὶ χαρούμενη ὅπως πάντα ἐκάθητο μαζί με τοὺς γονεῖς τῆς.

—Γατὶ κόρη μου, δὲν θές νὰ δῆς τὸν ἀνδρα σου εἰς τὰ μάτια; Τόσο πολὺ τὸν συχαίνεσαι; τὴν ἐρωτᾷ ἡ μητέρα τῆς.

—Ὅχι, καλέ σύ, δὲν τὸν συχαίνομαι μὰ δὲν μπορῶ νὰ τὸν δῶ γιὰ τὴν φοβοῦμαι μὴ με πᾶρουν τὰ γέλοια ἅμα θυμηθῶ ἐκεῖνες τῆς μουτσούνες μετὰ τῆς μεγάλας μύταις ποῦ.....

Πρὶν προφθάσῃ νὰ τελειώσῃ Μαριάνθη, ἓνα φοβερὸ μούγκρισμα ἠκούσθη ἀπὸ τὸ μέρος τῆς σάλας.

ἦτο ὁ Μπουρνάζογλος ὁ ὁποῖος μουγκρίζων ἐφευγε ἀπὸ τὸ σπῆτι του!

Τὸ ἴδιο βράδυ ἀφοῦ εἰνάξε τὴν σκόνη τῆς Σμύρνης ἀπὸ τὰ ὑποδήματά του ἀνεχώρει διὰ τὴν Καισαρείαν λέγων.

**Παποῦτσι ἀπ' τὸν τόπο σου
Κι' ἄς εἶναι μπαλωμένο!**

Ἴδου γιὰ τὴν Μαριάνθη ἡ εὐμορφὴ μοδιστρούλα ἐμεινε.... **ζωντοχήρα**.

Σμύρνη — ANT. I. ΖΑΝΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΑΙΟΛΙΚΟΥ ΑΣΤΕΡΟΣ

Ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς τὸν ὁ «Αἰολικός Ἀστὴρ» ἔσχε τὴν τιμὴν νὰ ἴδῃ δημοσιεύματά του ἀναδημοσιευόμενα ἐν τῷ Ἡμερησίῳ καὶ Περιδικῷ τύπῳ. Τελευταίως δὲ παγκοσμίῳ ἐνδιαφέροντος μελέται εὖρον ἐν Εὐρώπῃ τιμητικὴν—ἴσως δὲ καὶ μοναδικὴν δι' Ἑλληνικὸν Περιδικὸν ἀπήχησιν. Οὕτω ἡ περὶ Βάγνερ λαμπρὰ μελέτη τοῦ ἀνεκτιμήτου ἡμῶν ἐκ Σμύρνης Συνεργάτου κ. Δ. Γ. Κανάλε δ. δ. ἐφείλκυσε τὴν ἐκτίμησιν αὐτῆς τῆς σεβαστῆς χήρας τοῦ ἐνδόξου Βάγνερ, ἥτις δι' ἐπισκεπτηρίον τῆς ἰδιοχείρως ἔγραψεν εὐχαριστοῦσα οἱ δὲ περὶ τὰ μουσικὰ ἀσχολούμενοι Ἑλληνομαθεῖς Γερμανοὶ σοφοὶ Βραῦνοφτ καὶ Χέρτελ ἐξεφράσθησαν ὅτι ἡ μελέτη τυγχάνει λίαν ἐνδιαφέρονσα καὶ ὅτι ἐδόθη αὐτοῖς εὐχάριστος εὐκαιρία ὅπως μελετήσωσι τὸ δημοσίευμα ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἢ ἀγαπῶσιν. Ὁμοίως ἡ περὶ Βέρδη ὠραία πραγματεία τοῦ αὐτοῦ πολυτίμου ἡμῶν Συνεργάτου λίαν ἐξετιμήθη ἐν Ἰταλίᾳ, ἀντίτυπον δὲ ταύτης κατετέθη ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ Ἀσύλου τῶν Ἀιόλων Μουσικῶν ἐν Μιλάνῳ.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ σημειοῦμεν ὅτι καὶ ἑτέρον διαπρεποῦς ἡμῶν Συνεργάτου, τοῦ ἐκ Ζακύνθου εὐπαιζίδου κ. Σπυρ. Δὲ Βιάζη ἡ περὶ Βεσσαλίου περισπούδατος πραγματεία ἐξητήθη ἐκ Βρυξελλῶν ἐνῶ ἀντίτυπον τῆς ἐν τῷ Α. Α. ἱεροσιευθείσης πρωτοτύπου εἰκόνας τοῦ Θεοφίλου Κατρη κατετέθη ὑπὸ τοῦ Χριστιανοδίφου κ. Λαμπάκη ἐν τῷ Ἐθνολογικῷ Μουσείῳ τῆς Ἑλλάδος.

Ἄλλὰ πλὴν ἄλλων καὶ αἱ ἀπὸ τινος δημοσιευόμεναι λαμπραὶ μελέται τῶν ἐπιλέκτων συμπολιτῶν μᾶς κ. κ. Στρογγύλη καὶ Ἀποστολάκη ἀναμφιλέκτως θέλουσι προσθέσει φωτεινὴν σελίδα ἐν τῇ πνευματικῇ σταδιοδρομίᾳ τοῦ «Αἰολικοῦ Ἀστέρος» διαλύουσαι τὴν ἀχλὺν καὶ ἐπιχέουσαι φῶς εἰς ζωτικώτατα ζητήματα οἷον τὸ περὶ ΥΠΕΡΥΣΕΩΣ καὶ τῆς ΙΣΤΟΡΙΑΣ τῆς πολυπαδοῦς τῶν Κυθωνιῶν πόλεως.

Ἐἰς τὸν εὐγενῆ νέον κ. Παύλον Θεβαϊόπουλον Διευθυντὴν τῶν Σχολῶν Φρένελι τελέσαντα τοὺς γάμους του μετὰ τῆς σεμνοπρεποῦς Ἰσουλῆς Εὐ. Κολυβά, εὐχομαί τὸν βίον ἐνδόξαρον καὶ εὐδαίμονα.

ΜΙΧΑΗΛ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΕΥΣΤΡΑΤΙΑ ΜΠΙΛΙΑ

Ἐμνηστεύθησαν

Ἐν Ἀδραμυττίῳ τῇ 31 Ἰανουαρίου 1914

Υπεύθυνος ΧΑΡΑΛΑΜ. Γ. ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ

ΟΠΟΥ ΤΥΧΗ

— Στὸ περασμένο φυλλάδιον ΤΥΧΗΝ δὲν εἶδετε.

— Ἀπλ. τὴν εἰκόνα τῆς θεᾶς Τύχης τοῦ μιγουράρει δεξιᾷ.

— Χώρου μὴ ὑπάρχοντος καὶ τῶν στοιχειοθετῶν ἀπορρύντων τὴν χερὶ δρᾶν.

— Ἐξεδιώχθη κακὴν κακῶς ἀπὸ τῆς στήλης τῆς.

— Φαίνεται ὅμως ὅτι ἀφορμὴν θὰ γύρευαν νὰ τὴν πετάξουν.

— Θὰ θυμῆθησαν χωρὶς ἄλλο ἐκείνοποῦλαμεν εἰς τὸ φυλ. τῆς σ. τοῦ ἔτιος—ὅτι δηλ. θίλει φοβέρι καὶ πέταμα ἀπὸ τάνω διὰ νὰ γλυκάνῃ καὶ μᾶς μὲ τὰ δῶρά τῆς.

— Καὶ ἐπραγματοποίησαν τὴν φοβέραν μᾶς ἐκείνην ἀνῶφρῃ μὲ τὸ θαυματουργὸ τυπογραφικὸ τσιμπίδι τῶν.

— Ἡ ἀλήθεια ὅτι τώρα τῆς Ἀποκρητῆς τὰ δῶμα τῆς Τύχης μᾶς γρειαῖζονται περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ.

— Διὰ νὰ ἱκανοποιήσωμεν τὸν κύρ ΚΑΡΝΑΒΑΛΟΝ.

— Ὁ ὅποιος δὲν εἶνε ἄλλος ἀπὸ τὸν ΒΑΚΧΟΝ τῶν Ἀρχαίων.

— Οἱ ἄνθρωποι ἤλλαξαν ἀλλὰ τὰ πράγματα δὲν ἤλλαξαν.

— Διότι ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ καταβολῆς κόσμου εἰς τὴν χαρὰν καὶ τὴν λύπην ποραμένει πάντοτε ὁ ἴδιος.

— Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ σημερινὴ ἡμέρα διὰ κάθε ἄλλο εἶνε κατάλληλος παρὰ διὰ φιλοσοφίαν.

— Σημειῶνω ὅτι ἡ λέξις ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ εἶνε Ἰταλική: CARNE—VALE.

— Καὶ σημαίνει ΧΑΙΡΕ ΚΡΕΑΣ.

— Χαιρετᾶ ἀλλὰ καὶ ἀποχαιρετᾶ τὸ κοφᾶς.

— Καὶ δὲν μποροῦσε παρὰ Ἰταλὸς νὰ εἶναι ὁ Καρνάβαλος.

— Ἀφοῦ εἰς τὴν Βενετιάν ἐωρετᾶζοντο αἱ λιμπρότεροι Ἀπόκρῳ τοῦ κόσμου.

— Ὁ ἄνθρωπος φαίνεται αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ μασκαρευθῆ μίαν φορὰν τοῦλάχιστον τὸν χρόνον.

— Ἄλλ' ἀορά γε μίαν φορὰν μόνον τὸν γρόνον μασκαρεύεται ὁ ἄνθρωπος;

— Εὐτύχημα θὰ ἦτο νὰ ἐμασκαρεύετο μόνον τῆς Ἀποκρητῆς.

— Διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ εἶμαι ὑπέρομαχος καὶ ὑπερασπιστῆς τῶν μασκαράδων τῶν Ἀποκρητικῶν.

— Διὰ νὰ λείψουν οἱ ΜΑΣΚΑΡΑΔΕΣ τοῦ ἄλλου χρόνου.

ΧΕΛΙΔΩΝ